Vergezochte kunst

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren hoe zoekmachines werken en hoe je de resultaten hiervan zelf kunt beïnvloeden. Ook leren ze de voor- en nadelen van zoeken op het internet kennen. Totale duur: 1 lesuur.

LESOPBOUW

- Introductie: Zoeken op Google.
- Verdieping: Beïnvloeden van zoekresultaten.
- Doen: Een kunstwerk maken van zoekresultaten.

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding.
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord.
- Zorg dat er voor elke leerling een computer, tablet of telefoon beschikbaar is.
- Zorg dat de leerlingen een kleurenprinter kunnen gebruiken.

Meer informatie over SEO en meer tips over het invoeren van zoekwoorden vind je in deze les: https://www.lessonup.com/nl/lesson/sY2mfYr4gZgmQxXuk.

DIFFERENTIATIE

Te weinig computers of geen printer op school? Geef de les in twee delen, waarbij de leerlingen het zoeken en printen van een onderwerp voor de collage thuis doen. Wil je de leerlingen meer leren over digitale kunst? Het is ook mogelijk om de leerlingen gebruik te laten maken van verschillende beeldbewerkingsapps waarmee ze een digitaal kunstwerk maken.

VERBINDING MET BEROEPEN & ARBEIDSMARKT

Bijna elk bedrijf maakt gebruik van zichtbaarheid op het internet. Enkel een website maken, is niet genoeg. Er zijn dan ook tools om je zichtbaarheid te optimaliseren, door middel van bijvoorbeeld SEO (zoekmachine optimalisatie).

ETHIEK EN TECHNOLOGIE

In deze les staat het volgende ethische vraagstuk centraal: kun je nog objectief zoeken naar afbeeldingen of informatie op het internet, of wordt jouw zoekopdracht beïnvloed door het verdienmodel van zoekmachines?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerndoelen	21st century skills
1 Digitaal burgerschap DG5.2 Digitale identiteit.	**1 Informatievaardigheden** De leerling kan verschillende zoekstrategieën omschrijven.	**1 Beeldende vorming** De leerling maakt gebruik van de beeldende mogelijkheden van plastische materialen en virtuele materialen en leert welke gereedschappen en technieken geschikt zijn om deze materialen te bewerken.	**1 Kritisch denken**
	2 Informatievaardigheden De leerling maakt een specifieke planning op basis van de gekozen zoekstrategie.		**2 Creatief denken**

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2021 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Ester Stoelinga, Fluxlab Zaandam.

INTRODUCTIE

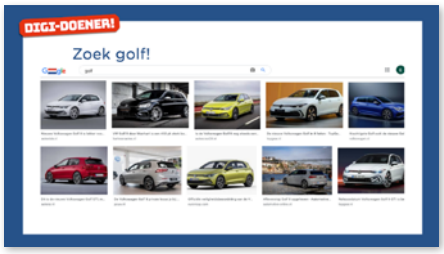
Openingsslide

Vergezochte kunst

Slide 1, Klassikaal

Vertel: We gebruiken allemaal Google en andere zoekmachines om informatie op te zoeken. Soms vind je heel snel wat je zoekt en soms is het frustrerend, omdat het lijkt alsof de zoekmachine helemaal niet begrijpt waar jij naar op zoek bent. Dat kan een heleboel oorzaken hebben. Het kan natuurlijk zijn dat de zoekmachine niet zo goed is. Ook kan het zijn dat je een te gedetailleerde zoekterm hebt ingevuld, of juist een veel te algemene. Ik zocht op Google met de term 'golf'. Ik was eigenlijk op zoek naar een beroemd kunstwerk van een golf, maar helaas kwamen er alleen maar auto's in beeld. Wat had ik beter kunnen invullen in de zoekbalk denken jullie?

Laat de leerlingen kort zoeken (op een computer, tablet of telefoon). Wat waren de beste zoektermen? Wie vond het kunstwerk en hoe heet het? (De Grote Golf van Hokusai)

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT

Slide 2, Handig om te leren om...

Vertel: Het is dus handig dat je makkelijk kunt zoeken naar wat je nodig hebt op Google of een andere zoekmachine. Daarvoor moet je zelf soms een beetje uitproberen welke zoektermen het beste werken. Ook een zoekmachine blijft leren en wordt steeds beter. Minstens net zo belangrijk is SEO of Search Engine Optimalisation. Dat is een verzamelnaam voor toepassingen die zorgen dat informatie (tekst of beeld) gemakkelijk gevonden kan worden op het internet. Hoe werkt dat nou eigenlijk? (Laat het filmpje zien.) Voor elke webpagina kun je verschillende SEO-tools inzetten die ervoor zorgen dat jouw pagina of jouw verkoopproduct beter zichtbaar wordt. Er worden steeds meer SEO-tools ontwikkeld die niet alleen handig zijn voor bedrijven die goed zichtbaar willen zijn, maar ook voor organisaties die bepaalde ideeën zichtbaar willen maken.

VERDIEPING

Slide 3, Individueel

⚖ Kun je nog objectief zoeken naar afbeeldingen of informatie op het internet, of wordt jouw zoekopdracht beïnvloed door het verdienmodel van zoekmachines? Ga hierover met de leerlingen in gesprek.

Vertel: Eigenlijk zou je dus kunnen zeggen dat je, als je op zoek bent naar informatie, niet altijd even objectief wordt geholpen door een zoekmachine als Google. Die machine wordt namelijk niet alleen

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2021 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Ester Stoelinga, Fluxlab Zaandam.

beïnvloed door slimme SEO-trucs van bedrijven, maar ook door je eigen zoekgedrag! Natuurlijk weet je dat jouw zoekgedrag ervoor zorgt dat je advertenties te zien krijgt waarvan de zoekmachine denkt dat jij het interessant vindt. Maar ook de resultaten van je zoekgedrag worden beïnvloed door jouw interesses en voorkeuren. De resultaten van een zoekopdracht zijn dus niet alleen afhankelijk van de zoekmachine die je gebruikt, maar ook hoe vaak je de zoekmachine gebruikt speelt een grote rol. Hoe vaker je de machine gebruikt, hoe meer deze de resultaten aanpast aan jouw interesses.

Geef de leerlingen de volgende korte opdracht: bedenk een onderwerp waar je vaak informatie over opzoekt, bijvoorbeeld voetballers, haarmode, politieke partijen of het weer. Bedenk een zoekterm en zoek deze op je eigen telefoon op. Wat zijn de resultaten? Vraag dan aan degene die naast je zit om de zoekterm in te vullen op zijn of haar telefoon. En, hebben jullie dezelfde resultaten? Vraag de leerlingen hoe ze kunnen voorkomen dat hun eigen zoekgedrag zoekresultaten beïnvloedt. Bijvoorbeeld: door in private modus te zoeken, worden je zoekresultaten niet bewaard. Of door cookies weg te gooien. Zo word je niet meteen naar websites geleid die je vaak bezoekt. Je kunt ook gebruikmaken van bepaalde zoekmachines die geen data bewaren en gebruiken (DuckDuckGo).

Slide 4, Klassikaal

Vertel: Om te komen tot een zo goed mogelijk resultaat kun je een zogenaamde zoekstrategie gebruiken. Waarover zoek je informatie? Probeer je zoekterm zo duidelijk mogelijk in twee tot vijf woorden weer te geven. Probeer bijvoorbeeld ook uit of je betere resultaten krijgt als je zoekt in de vorm van een vraag. Wat voor informatie zoek je? Zoek je foto's, video's, producten die je kunt kopen of algemene informatie? Waar heb je de informatie voor nodig? Je hebt waarschijnlijk geen behoefte aan ingewikkelde wetenschappelijke informatie, maar ook niet aan een leuk filmpje voor kleuters. Door na te denken waar je jouw informatie voor gaat gebruiken, kun je misschien betere zoektermen bedenken. Ga je zoeken met Google? Of is het handiger om te zoeken op een website die gespecialiseerd is in wat je zoekt? Bijvoorbeeld in een beeldbank of op Wikipedia? Door gebruik te maken van deze zoekstrategieën is de kans dat je precies vindt wat je zoekt veel groter!

DOEN

Slide 5, Individueel

Vertel: We gaan kunstwerken maken die hun oorsprong vinden in een zoekopdracht. Ik zocht bijvoorbeeld naar 'groen' en kreeg bovenstaand resultaat. Er stonden ook hele vreemde resultaten tussen, zoals een rood potlood, de Toren van Pisa en een autobedrijf, maar de meeste resultaten waren wel groen. Bedenk een onderwerp dat je in één of twee woorden kunt googlen. Dat kan vanalles zijn, maar het is natuurlijk het leukste om een onderwerp te kiezen dat jou aanspreekt. Zoek je onderwerp op in Google of een andere zoekmachine en bekijk

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2021 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Ester Stoelinga, Fluxlab Zaandam.

de resultaten. Denk hierbij na over de zoekstrategievragen die je kunt gebruiken om een zo goed mogelijk resultaat te krijgen. (Laat slide 4 nogmaals zien als de leerlingen aan de slag gaan.) Kies tien afbeeldingen uit die je goed bij jouw onderwerp vindt passen. Print deze afbeeldingen en maak een collage met de tien afbeeldingen die je geheel of gedeeltelijk gebruikt. Op het digibord zie je, behalve een screenshot van de zoekopdracht 'groen', een aantal voorbeelden van hoe je jouw collage kunt vormgeven.

Alternatief: sla tien afbeeldingen op en bewerk ze digitaal in een beeldbewerkingsprogramma tot een digitale collage, bijvoorbeeld met één van de vele gratis apps waarmee je collages kunt maken. Je kunt de afbeeldingen ook verwerken in een digitaal tekenprogramma zoals Paint, waar je door middel van verschillende technieken de afbeeldingen kunt samenvoegen, aanpassen en eroverheen kunt tekenen of schilderen. Laat de leerlingen experimenteren met het gebruiken van meerdere programma's en toepassingen voor beeldbewerking.

AFRONDING

Slide 6, Klassikaal

Hang alle collages op (of maak een slideshow van alle digitale collages). Vertel: We hebben allemaal een collage gemaakt die gaat over een zoekopdracht. Nu gaan we bekijken of voor iedereen duidelijk is wat de zoekopdrachten waren.

Kunnen de leerlingen raden wat de zoekopdrachten waren? Laat de leerlingen die de best herkenbare collages hebben gemaakt, toelichten hoe ze hebben gezocht. Hebben ze gebruik gemaakt van zoekstrategieën? Welke strategie was handig? Vraag de leerlingen wat ze onthouden hebben over zoekmachines. Hoe worden zoekopdrachten beïnvloed? Wat kunnen ze het beste doen om een zo goed mogelijk resultaat te krijgen? (Privémodus inschakelen, cookies wissen en de zoekstrategieën gebruiken.)

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2021 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Ester Stoelinga, Fluxlab Zaandam.